

Onderbouwing studieschuldteller

Basisgegevens

De gemiddelde studieschuld in 2011 van 'nieuwe instroom' afgestudeerde studenten bedroeg € 14.657. Het ging om 80.587 studenten met een bachelor- of master-diploma (bron: DUO).

De volgende gegevens gaan over het studiejaar 2009/2010 en zijn afkomstig van het CBS.

| gemiddelde studieduur (aantal) | bachelor | master |
|--------------------------------|---------------------|---------------------|
| WO | 54 maanden (20.896) | 77 maanden (17.383) |
| HO | 55 maanden (62.053) | 65 maanden (4.019) |

Gemiddelde studieduur en gemiddelde studieschuld in huidige situatie

Op grond van de CBS-gegevens kan berekend worden wat de gemiddelde studieduur is van alle studenten. De CBS-gegevens hebben niet betrekking op afgestudeerden, maar op het aantal dat in enig studiejaar afstudeert. Van degenen die een bachelor-diploma halen, studeren er nog door voor de masteropleiding, deze personen zijn dus volgens de DUO-gegevens nog niet afgestudeerd. Vandaar dat de kolom 'bachelor geschoond' het aantal studenten betreft die alleen een bachelor diploma behalen en niet doorstuderen voor de masteropleiding.

| gemiddelde studieduur (aantal) | bachelor | master | bachelor geschoond | totaal HO-student |
|--------------------------------|------------------------|--------------------------|------------------------|--------------------------|
| WO | 54 maanden (20.896) | 77 maanden (17.383) | 54 maanden (3.513) | 73 maanden (20.896) |
| HO | 55 maanden (62.053) | 65 maanden (4.019) | 55 maanden (58.034) | 55,5 maanden (62.053) |
| totaal | 55 maanden (82.949) | 74,5 maanden (21.402) | 55 maanden (61.547) | 60 maanden (82.949) |

De gemiddelde studieduur van alle HO-studenten bedraagt dus 5 jaar. De gemiddelde studieschuld van studenten bedraagt € 14.657.

Er zijn echter ook studenten zonder studieschuld. Volgens de gegevens van OC&W (Nota 'Studeren is investeren') zou 39% van de studenten geen lening aangaan. De gemiddelde studieschuld van alle studenten (dus inclusief degenen die geen schulden hebben), bedraagt dan $0,61 \times € 14.657 = € 8.941$. Dit komt neer op een bedrag van $(€ 8.941 / 60 \text{ maanden}) = € 149 \text{ per maand}$.

Studieschuld huidige studentenpopulatie

Onder huidige stelsel

Er zijn momenteel ongeveer 492.200 studenten met studiefinanciering. Per maand bouwt een student momenteel gemiddeld € 149 studieschuld op. Dit komt overeen met een totaalbedrag van **€ 880 miljoen op jaarbasis**.

Onder nieuwe stelsel

a) langstudeerdersmaatregel

Volgens OC&W zijn er momenteel 67.000 langstudeerders. Ervan uitgaande dat 61% hiervan moet lenen, komt dit neer op een extra bedrag van € 123 miljoen (61% x 67.000 x € 3.000).

b) sociaal leenstelsel in masterfase

Van de 492.200 studenten met studiefinanciering bevinden zich ongeveer 12,5% in de masterfase. Zij bouwen een extra schuld op van € 142 per maand (gewogen gemiddelde van basisbeurs uitwonende en thuiswonende studenten). Dit betekent per jaar een extra bedrag van € 105 miljoen (12,5% x 492.200 x 12 x € 142).

c) vereenvoudigingen

Het wetsvoorstel 'Studeren is investeren' bevat een aantal 'vereenvoudigingen' (zoals de afschaffing van de partnertoeslag, de afschaffing van de toets voor de aanvullende beurs of er nog minderjarige kinderen zijn in een gezin en de afschaffing van de aanvullende beurs bij weigerachtige of onvindbare ouders). Deze vereenvoudigingen zouden neerkomen op een bedrag van in totaal € 33 miljoen.

d) reisvoorziening

Volgens het wetsvoorstel wordt er ook bezuinigd op de reisvoorziening van studenten. Dit zou neerkomen op een bedrag van € 30 miljoen.

Onder het nieuwe studiefinancieringsstelsel zou dus in totaal de studieschuld met **€ 291 miljoen per jaar extra** oplopen.

Aflossing en totale studieschuldschuld

Tegenover de olopende studieschulden worden er jaarlijks ook bedragen afgelost. Volgens de opgave van DUO zag dit er in de laatste jaren als volgt uit:

| | |
|------|---------------|
| 2009 | € 389 miljoen |
| 2010 | € 476 miljoen |
| 2011 | € 515 miljoen |

Gelet op deze trend wordt voor de onderstaande berekeningen uitgegaan van een totale aflossing van **€ 550 miljoen in 2012**.

De laatste bekende gegevens over de totale studieschuld van oud studenten op enig moment is die van 31 december 2010. Het ging om een totaalbedrag van € 5.368 miljoen. In 2011 is hiervan € 515 miljoen afgelost en naar schatting € 880 miljoen bijgekomen. De eerste twee en half maanden van 2012 is hier naar schatting nog € 69 miljoen bijgekomen (2,5 / 12 x (€ 880 mln. – € 550 mln.)). Per saldo zal de studieschuld momenteel dus uitkomen op ongeveer **€ 5.800 miljoen**.

Samenvatting studieschuldenteller

De beginstand van de totale studieschuld half maart bedraagt € 5.800 miljoen.

Onder de huidige studiefinanciering komt hier € 880 miljoen per jaar bij (= € 27,90 per seconde). Onder de nieuwe studiefinanciering (maatregel langstudeerders en maatregelen uit wetsvoorstel 'Studeren is investeren') komt dit bedrag neer op € 1.171 miljoen (= € 37,13 per seconde).

Daartegenover staat dat er ook afgelost wordt door oud studenten. Dit bedrag komt naar schatting voor 2012 uit op € 550 miljoen (= € 17,44 per seconde).

| | huidige opbouw studieschuld | toekomstige opbouw studieschuld |
|-----------------------------|-----------------------------|---------------------------------|
| beginstand | € 5.800.000.000,00 | €5.800.000.000,00 |
| - nieuwe schuld per seconde | € 27,90 | € 37,13 |
| - aflossing per seconde | € 17,44 | € 17,44 |
| oploop teller per seconde | € 10,46 | € 19,69 |

Gevolgen nieuwe studiefinanciering per student

Onder het huidige systeem van de studiefinanciering ontvangen 492.200 studenten studiefinanciering en bouwen ze per jaar samen een schuld op van € 880 miljoen. Als alle plannen van het kabinet doorgaan wordt dit een jaarlijks bedrag van € 1.171 miljoen. Van de 492.200 studenten bouwt 39% geen studieschuld op, ofwel 192.000 studenten. Gemiddeld doet een student aan het hoger onderwijs 60 maanden over zijn studie (= 5 jaar). Per afgestudeerde student kan de gemiddelde studieschuld dan als volgt in beeld worden gebracht.

Gemiddelde studieschuld per student aan hoger onderwijs

| | huidig studiefinancieringssysteem | toekomstig studiefinancieringssysteem |
|-------------------------|-----------------------------------|---------------------------------------|
| wel studieschuld (61%) | € 14.657 | € 19.502 |
| geen studieschuld (39%) | € 0 | € 0 |
| gemiddeld | € 8.941 | € 11.896 |

Culemborg / Utrecht,
13 maart 2012